

HYDRO ENERGI AS

0240 OSLO

Vår dato: 02.05.2025

Vår ref.: 202111117-17 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Saksbehandler:

Karianne Rognhaugen/kirr@nve.no

Godkjenning av detaljplan for miljø og landskap - Illvatn kraftstasjon - Luster kommune, Vestland

Vi viser til deres søknad om godkjenning av detaljplan for miljø og landskap for Illvatn kraftstasjon (konsesjonsgitt navn: Illvatn pumpekraftverk).

Vedtak

NVE godkjenner fremlagte detaljplan for miljø og landskap av 13.12.2024 for bygging av Illvatn kraftstasjon i Luster kommune. NVE godkjenner også tilleggsopplysninger mottatt 12.03.2025 om endret riggområde i Fortun (NVE ref: 202111117-15).

Godkjenningen av detaljplan for miljø og landskap gis på følgende vilkår:

- Dere skal orientere oss om dato for oppstart av anleggsarbeidet senest 7 dager før planlagt start. Vi skal også orienteres ved viktige eller kritiske faser i anleggsarbeidet
- Det skal foreligge en avtale med fjellstyret som ivaretar hensynet til villrein i anleggsfasen
- Det skal sendes inn oppdatert arealbrukskart for arbeidet ved Illvatnet
- Endelig utforming av lukehuset skal sendes inn og godkjennes av NVE
- Det skal sendes inn oppdatert arealbrukskart for arbeidet på Middalsnosi, inkludert deres vurdering av plassering av inngrep sett opp mot kjente naturverdier.
- Dere skal sette opp oppplysningsskilt. Skiltene skal tilfredsstille våre krav til informasjon for allmennheten.
- Det utarbeides en sluttrapport innen miljø og landskap som sendes NVE innen ett år etter idriftsettelse. Rapporten skal dokumentere at anlegget er bygget i samsvar med konsesjon, godkjent detaljplan og forutsetninger/endringer som er godkjent i løpet av byggeprosessen. [Link til mal.](#)
- Senest 1 måned etter idriftsettelse av kraftverket skal dere sende inn melding om dette til oss på skjema som ligger på vår hjemmeside (<https://www.nve.no/om-nve/skjema-og-rapporteringsordninger/>).

Detaljplan for miljø og landskap må være i samsvar med vilkår og forutsetninger som fremgår av konsesjonen gitt i kongelig resolusjon (ED saksnr. 16/338), videre i bakgrunn for vedtak for planendring for Illvatn pumpekraftverk (NVE saksnr. 200900615-109), og i vedtak om utsatt byggefrist gitt 24.02.2025 (NVE saksnr. 200900615-116). NVE kan kreve ytterligere detaljering for alle deler av tiltaket. Slike planer skal godkjennes av oss før arbeidet settes i gang.

Godkjenningen har hjemmel i konsesjonen datert 24.04.2020 post nr. 7.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971



Tilsyn

NVE vil følge opp anlegget med inspeksjon.

Anlegget er både for planlegging, bygging og senere drift underlagt bestemmelser om internkontroll etter forskrift om internkontroll etter vassdragslovgivningen (FOR 2011-10-28 nr. 1058 IK-vassdrag). Ved tilsyn på anlegget vil NVE kontrollere at internkontroll etter denne forskrift er etablert.

Vår behandling av søknaden

Detaljplanen

Illvatn kraftstasjon er planlagt bygd om lag 2 mil nordøst for Skjolden i Luster kommune. Det nye kraftverket vil utnytte fallet mellom de eksisterende magasinene Illvatnet og Fivlemyrane og vil utformes som et pumpekraftverk. Det er ikke planlagt arbeid på eksisterende damkonstruksjoner i detaljplanen. Kraftverket vil ha en slukeevne på 15 m³/s, installert effekt på 48 MW til produksjon, og 49 MW som pumpe (endring i detaljplan fra 39 til 49MW).

Ved Illvatnet vil det ved inntaket på kote 1318 etableres et lukehus i dagen. Vannveien vil gå i råsprengt tunnel på om lag 8000 meter ned til kraftstasjonen i fjell på kote 970, og videre i tunell til utløp/inntak mellom stasjonen og Fivlemyr, samt portal for tilkomst. Litt over halvveis i vannveien vil det etableres et tverrslag (Nørdstedalen) der det skal legges ut ca. 140 000 kubikk masse i tipp på utsiden. Tippmasser kommer som følge av sprenging av vannvei, og vil totalt sett generere om lag 485 000 kubikk med masse. Den andre planlagte tippene, nedstrøms dam Fivlemyr, vil romme resterende masser på om lag 345 000 kubikk. Detaljplanen beskriver hvordan tippene er planlagt utforma og hvordan de skal istandsettes.

Det søkes i detaljplanen om endringer i forhold til det som er lagt til grunn i konsesjonsbehandlingen, endringene vurderes lenger ned i vedtaket, men består av følgende:

- Deponi i Nørdstedalen søkes delt i to deler pga. HMS-hensyn og snøskredfare.
- Inntaket i Illvatnet justeres
- Avløp Fivlemyr justeres
- Påhugg til kraftstasjon flyttes til gammelt steinbrudd
- Økt effekt på pumpa (39 til 49 MW)

Detaljplanen ble sendt på høring 19.12.2024 til Luster Kommune, Vestland fylkeskommune, Statsforvalteren i Vestland, Fjellstyret for Luster Austre Statsallmenning og Villreinnemda for Reinheimen-Breheimen.

Vurderinger av høringsinnspill

Vi har mottatt høringsinnspill fra Luster kommune (24.01.2025), Statsforvalteren i Vestland (24.01.2025), Fjellstyret for Luster Austre Statsallmenning (24.01.2025), Villreinnemda for Reinheimen-Breheimen (15.01.2025) og Breheimen nasjonalparkstyre (29.01.2025). Vi mottok ikke høringsinnspill fra Vestland fylkeskommune, men vi merker oss at det i detaljplanens kapittel 4.8.2 beskrives at undersøkelsesplikten etter § 9 er vurdert i forbindelse med konsesjonsbehandlingen, og at denne anses å være oppfylt.

Høringspartenes uttalelser overlapper i stor grad med hverandre. Uttalelsene blir derfor delt inn i undertema. NVE ba konsesjonær om å svare på de høringsuttalelsene som kom inn, og dette mottok NVE i brev 10.03.2025, deler av svarene gjengis under. Både høringsuttalelsene og Hydro sitt svarbrev ligger i sin helhet som vedlegg til vedtaket.



Hensyn til villrein

Østsiden av Illvatnet er trekkområde for villrein fra vinterbeite til sommerbeite. Området er mest sårbart tidlig vår, i april-mai (iht. Luster kommune, Villreinnemda og Breheimen nasjonalparkstyre). Det blir likevel påpekt av Villreinnemda og fjellstyret at man ikke kjenner til at villreinen ofte oppholder seg rundt Illvatnet, men fjellstyret påpeker at dersom det skjer, så er det spesielt viktig å hensynta dem.

Høringspartene er stort sett samstemte i at det er uklart hvordan et forsterka villreinoppsyn jf. konsesjonsvilkår 8 skal gjennomføres i praksis. Konsesjonsvilkåret er det såkalte «naturforvaltningsvilkåret» som gir Miljødirektoratet adgang til å sette egne vilkår for å ivareta f.eks. hensynet til villrein jf. post 8 VI. NVE påpeker at det ikke er gitt et slikt pålegg, og at det derfor ikke konkret kan forventes at konsesjonær utfører et slik forsterket oppsyn. Luster Austre fjellstyre påpeker likevel at Hydro Energi AS er i kontakt med dem for å utføre et slikt oppsyn, noe Hydro også presiserer i sitt svar til høringsuttalelsene. Villreinnemda for Reinheimen-Breheimen påpeker at sekretær for villreinutvalget ofte har dialogen i slike saker, og stiller seg spørrende, men åpen til at fjellstyret ivaretar denne rollen.

Luster Austre fjellstyre, Breheimen nasjonalparkstyre og Villreinnemda påpeker at det bør etableres et oppsyn som sikrer at anleggsarbeid (inkl. helikopterbruk) stopper opp dersom det observeres villrein innenfor en radius på 1 km/synsavstand. Dette påpeker villreinnemda at de har brukt i flere tilfeller, og vurderer det som en god buffer. Breheimen nasjonalparkstyre påpeker også at et forsterket oppsyn vil kunne bidra med økt kunnskap om villreinens bruk av området. Hydro svarer følgende: «...Dialog før, og i, anleggsperioden vil være viktig. Det er avtalt at Luster Austre fjellstyres fjelloppsyn skal være Hydros kontaktpunkt i avklaringer tilknyttet villreinen og utføre rollen som er gitt i konsesjonen, Hydros synspunkter på høringsinnspillene er gjennomgått med fjellstyret og en formalisering av dette samarbeidet er nå igangsatt... Som hovedregel ser Hydro for seg at det skal være en jevnlig dialog mellom fjelloppsynet og anleggsledelsen, for eksempel ukentlig, gjennom hele anleggsperioden. Kontakt skal tas umiddelbart fra begge parter...Hydro foreslår derfor en ordendring fra 1 km til synlig observasjon, og mener at dette i stor grad vil oppfylle forventning om varsel ved 1 km avstand...Hydro er innforstått med at midlertidig stans i anleggsarbeidet ute blir aktuelt dersom villrein er i synsfeltet,.. Anleggsarbeid i tunnel vil imidlertid fortsette som normalt, men ikke utkjøring av masse...». NVE oppfatter at Hydro er innforstått med at det bør etableres en rutine om anleggsstans (i dagen) dersom villrein befinner seg innenfor en radius på ca. 1km/i synsfeltet. Videre at det pågår arbeid med å formalisere avtale i samarbeid med fjellstyret om hvordan hensynet til villrein skal ivaretas gjennom anleggsperioden. På bakgrunn av de opplysninger som ligger til grunn i saken setter NVE vilkår om at en slik avtale er på plass mellom Hydro Energi AS og Luster Austre fjellstyre før anleggsarbeidet tar til. Vi legger også til grunn at relevante parter er orientert om avtalen.

Breheimen nasjonalparkstyre påpeker at utbygginga trolig enten vil føre til en midlertidig eller en permanent hindring for mulig trekkpassasje forbi Fivlemyrane. Dette fordi, ifølge Breheimen nasjonalparkstyre, at portalområdet ligger innenfor trekkområde. De påpeker videre at generelle sikringstiltak f.eks. i tilknytning til portalene vil ha negative konsekvenser både fordi det vil kunne bidra til barriereeffekt for rein, men også naturopplevelsen for friluftslivet. Hydro har ikke svart spesifikt på denne uttalelsen. NVE vurderer at reduksjon av, eller permanent ødelagt vandringsmulighet pga. portal ved Fivlemyr hører hjemme i konsesjonsbehandlingen og ikke i detaljplanfasen. NVE er enige i at det ikke bør legges opp til unødvendige fysiske installasjoner, og forventer at Hydro har fokus på at sluttresultatet blir så skånsomt som mulig mtp. sikringstiltak, men også for sluttresultatet i hele prosjektområdet. Når det gjelder sikkerhet for 3-person vil vi påpeke at konsesjonær har det fulle og hele ansvaret for å ivareta dette hensynet etter § 7-6 i



damsikkerhetsforskriften. Dette er noe forvaltningen kan påpeke, men hverken bør eller skal gjøre vurderinger av.

Trafikk (helikopter og snøscooter)

Breheimen nasjonalparkstyre påpeker at flyging med helikopter mellom Fivlemyrane – Tverrslag – Inntak/lukehus Illvatnet bør skje lavt i terrenget for å unngå unødig støy inn i verneområdet/fjellområdene rundt. Hydro svarer følgende: «*Hydro er ellers enig i at helikoptertrafikk for strekningen mellom Fivlemyr-Nørdestedalen-Illvatn bør skje ved lav flyving i dalføret for å minimere støy innover i fjellandskapet og nasjonalparken. Hydro vil imøtekomme dette ønsket så sant værforhold og sikkerhet tilsier dette.*». NVE oppfatter og forventer at konsesjonær ivaretar forholdet så langt det er praktisk gjennomførbart.

Luster kommune og Breheimen nasjonalparkstyre påpeker også at helikopterbruk mellom Fortun – Fivlemyrane bør skje på østsida av dalføret pga. hensynet til rovfugl. Hydro skriver følgende i sitt svar: «*...Forslaget om å fly helikopter på østsiden av Fortunsdalen i perioden mellom 1. februar til 1. august for å hensynta rovfugl, vil Hydro følge dersom hensynet til sikkerhet og værforhold tillater dette.*». NVE oppfatter og forventer at konsesjonær ivaretar forholdet så langt det er praktisk mulig.

NVE oppfatter i uttalelsen til Breheimen nasjonalparkstyre at det foregår trafikk mellom Sognefjellet – Nørdestedalsseter i utgangspunktet på vinterstid. Og at ettersom veien mellom Fortun – Fivlemyrane skal holdes åpen vinterstid, bør andre aktører også bruke denne vegen. Hydro skriver i sitt svar at det kun ved spesielle hendelser vil brukes scootertransport i traseen fra Sognefjellet, men at vegen opp er foretrukket trasé så lenge det er praktisk mulig, og at helikopter er neste alternativ. NVE oppfatter at Hydro ikke tenker å benytte scootertraseen spesielt mye om vinteren, og at de ellers ikke har kommentarer til at andre aktører bruker anleggsveien i anleggsperioden slik det foreslås. NVE vurderer at styring av øvrig trafikk er utenfor vårt forvaltningsområde, og vi legger til grunn at høringspartene som deler forvaltningsansvaret for øvrig aktivitet i området ivaretar dette forholdet så langt det passer med trafikk ifbm. anleggsarbeidet.

Friluftsliv

Statsforvaltaren i Vestland påpeker at turruta mellom Sotasæter og Nørdestedalseter går forbi og at området er et svært viktig turområde. Hydro har beskrevet hvordan forholdet til friluftsliv vil ivaretas i anleggsperioden i detaljplanens kapittel 4.5, med omlegginger, tiltak i form av klopper ol., samt dialog med DNT. NVE vurderer at forholdet til friluftsliv, spesielt i anleggsfasen er viktig oppfølgingspunkt og vi vurderer at Hydro ivaretar dette på en tilstrekkelig måte gjennom beskrivelsene i detaljplanen. Vi viser ellers til våre vurderinger av endring av tippen i Nørdestedalen og utseende på lukehus lenger ned i vedtaket.

Vegetasjon – rødlistede arter og naturtyper

Fivlemyr: Statsforvaltaren i Vestland og Luster kommune påpeker at det foreligger rødlistede arter og viktige naturtyper ved Fivlemyr. NVE vil påpeke at vi i høring av detaljplanen ber om innspill på forhold som ikke er belyst i konsesjonsprosessen. Plasseringen av tipp Fivlemyr ble sist vurdert av NVE i vedtak om planendring gitt 26.11.2024 (NVE ref. 200900615-109), og vi viser derfor til vurderingene som ble gjort der.

Tipp tverrslag: tverrslaget i Nørdestedalen blir av både Statsforvalter og kommunen pekt på som et område med høyt naturmangfold. Kommunen påpeker at riggområder bør søkes å plasseres på arealer avsatt til tipp ol, for å minimere arealbruken. Hydro skriver følgende i sitt svar: «*Hydro planlegger for dette som hovedregel dersom dette er mulig. Enkelte steder kan det imidlertid bli aktuelt at riggområde og landingsplasser for helikopter vil måtte gå noe utover området for deponiet*



og allerede opparbeidede områder, blant annet på grunn av sikkerhet for personell. Alle midlertidige riggområder og landingsplasser skal tilbakeføres ved endt anleggsperiode...». NVE oppfatter at Hydro har et bevisst forhold til arealbruk i prosjektet, og vi forventer i likhet med kommunen at det jobbes for å bruke minst mulig areal der dette er praktisk gjennomførbart, og at Hydro har god kjennskap til våre forventninger jf. vårt veiledningsmaterielt.

Middalsnosi: Luster kommune påpeker at det er viktige naturtyper på Middalsnosi som vil gå tapt som følge av tiltaket. Hydro har ikke kommentert disse arealene spesifikt i sitt svar på høringsuttalelsene. Permanent inngrep ser ut til å påvirke naturtypene kalkfattig- og intermediær snøleie (middalsnosi 7) og våtsnøleie og snøleiekilde (kartleggingsenhet kalt middalsnosi 4). Vi viser til vår vurdering under «øvrige merknader» og vilkår for godkjenningen av dette vedtaket.

Statsforvaltaren i Vestland påpeker at de på generelt grunnlag mener at plasseringen av deponi og andre inngrep ikke er i tråd med § 8 om kunnskapsgrunnlag i naturmangfoldloven. NVE merker seg at poenget også ble belyst i høring av planendring for konsesjonen. NVE har gjort en vurdering av nettopp dette under kap. 5 «vurdering av kunnskapsgrunnlaget» i bakgrunn for vedtak for planendringen (NVE ref. 200900615-109). Vi viser derfor til våre vurderinger i det henviste vedtaket.

Utover overnevnte temaer kan vi ikke se at øvrige innspill vil påvirke godkjenningen av detaljplanen. Vi forventer likevel at konsesjonær har satt seg grundig inn i uttalelsene og retter seg etter disse i den grad det er hensiktsmessig og praktisk gjennomførbart.

Vurdering av endringer i detaljplanen som ikke er tatt i betraktning i konsesjonsbehandlingen

Oppdeling av tipp ved tverrslag i Nørdstedalen

Hydro søker i detaljplanen om å dele planlagte tipp i Nørdstedalen opp i to deler, og argumenterer for dette i detaljplanens tabell 2-2 «Begrunnelse for endringer og virkninger av disse». Massene fra sprenging av vannvei skulle i utgangspunktet legges i Illvatn med bygging av midlertidig veg fra tverrslaget og opp. I planendringssøknaden som vi viser til i forrige kapittel, godkjente NVE plassering av massene fra tverrslaget i tipp i dagen i stedet. NVE har i planendrivingsvedtaket lagt vekt på at en med tipp i dagen reduserer anleggsperioden og holder mer av arbeidet bort fra det viktige trekkområdet til villreinen på våren. Ingen av høringspartene har kommentert *endringen* i utformingen av tippen i høringsrunden for detaljplanen. Vi vurderer at plassering av tippmassene er et fremmedelement med negativ påvirkning på natur og landskap uavhengig av om det blir mer fremtredende i høyden eller i bredden. Fokus bør være istandsetting, noe vi vurderer at Hydro har gode planer for. Endringen blir derfor akseptert som en del av dette vedtaket.

Inntak Illvatnet og avløp Fivlemyr

Endret plassering av inntak og avløp i magasinene har etter NVE sin vurdering liten betydning for sluttresultatet i prosjektet. NVE har derfor ikke kommentarer til dette, og aksepterer endringen.

Påhugg flyttes til gammelt steinbrudd

NVE anser flytting av påhugg fra kraftstasjon til eksisterende steinbrudd som en utelukkende positiv endring, fordi det tas i bruk allerede opparbeidet areal. Endringen aksepteres.

Økt effekt på pumpa

NVEs seksjon for vannkraftkonsesjoner skrev i brev 06.12.2024 (NVE ref. 200900615-112) at økt kapasitet på pumpa fra 39 til 49 MW kunne behandles i detaljplanen. Dette med forutsetning om at



endringen ikke medfører vannstandsendringer eller miljøvirkninger utover konsesjonens forutsetninger, og at slukeevna ikke endres. I detaljplanen er slukeevna i kraftverket 15 m³/s, slik den er konsesjonsgitt. Økt effekt godkjennes derfor som del av detaljplanen for miljø og landskap.

Øvrige merknader

Arbeid i tilknytning til nett

I detaljplanen er det bla. beskrevet at det vil være aktuelt å ta ut stein fra påhugg/bruddet til bruk i forbindelse med nett-tilknytningen. Arbeid som kommer som følge av nett-tilknytning omfattes ikke av dette vedtaket og må behandles som en del av detaljplan for nett-tilknytningen.

Sprenging av riggområder.

NVE merker seg at det står formulert følgende i kap. 3.4.8 «riggområder»: *«Så langt som mulig skal man prioritere de flateste delene av avsatt areal for å unngå sprenging for riggplassene.»*. NVE vil påpeke at riggområder i utgangspunktet er å regne som midlertidig arealbruk. Vi forventer at sprenging av areal som kun skal benyttes midlertidig, kun skal foregå der det er strengt nødvendig for gjennomføringen. Vi forventer at prosjektet gjør sitt aller ytterste for å unngå unødige permanente sår i terrenget og NVE vil ved inspeksjon på anlegget legge stor vekt på at anlegget får et best mulig landskapsarkitektonisk sluttresultat.

Utforming av anleggsdeler i dagen

Vi forventer at prosjektet gjør vurderinger rundt fargevalg på konstruksjoner som blir stående synlige i dagen. Mørkere valører er ofte å foretrekke da disse skli bedre inn/fremstår med anonymt i landskapsbildet. Dette kan f.eks. være svanehalen på Middalsnosi, portaler, gjerder ol.

Lukehus: Vi merker oss at det under beskrivelse av lukehus i kap. 3.4.3 står følgende formulering: *«Bygget tenkes utført i plasstøpt betong på grunn av værpåkjenningsene, men detaljutformingen vil tilpasses lokale forhold og muligheter f.eks. bruk av stein.»*. NVE har inntrykk av at endelig utforming av lukehuset ikke er helt fastsatt. Vi viser derfor til Luster kommune sitt høringsinnspill om følgende; *«Lukehus og andre installasjoner bør utformast slik at dei går mest mogleg i eitt med terrenget.»*. Vi legger til grunn at prosjektet ser nærmere på f.eks. nevnte steinsetting eller andre tiltak som bidrar til et mer anonymt bygg i landskapet. Vi viser til vilkår øverst i vedtaket.

Arealbrukskart Middalsnosi og Illvatn

Arealbrukskartene for arbeidene på Middalsnosi og ved Illvatnet er lite detaljerte. NVE har i samtale med Hydro 24.04.2025 fått bekreftet at det vil være behov for enkel arealbruk utenfor avsatte gule skravurer. For arbeidene ved Middalsnosi forventer vi å motta revidert og mer detaljert arealbrukskart, inklusive vurdering av arealbruken opp mot de naturverdiene som er kartlagt i området. For Illvatnet forventer vi å motta revidert og mer detaljert arealbrukskart. Vi viser til vilkår øverst i vedtaket, dette skal være på plass før arbeidet på de respektive arealene kan ta til.

Vurdering av flom og skredfare

Konsesjonær har vurdert naturfare i detaljplanens kapittel 4.1. Konsesjonær har valgt å gjøre egen skredfareutredning i området rundt Fivlemyrane da snøskredfare og steinsprangfare i dette området er vurdert til å være de største faremomentene.

Vi oppfatter at konsesjonær har satt seg godt inn i de aktuelle naturfareutfordringene som innvirker på midlertidige og permanente arealer og konstruksjoner i bygge- og driftsfasen. Det er konsesjonærens ansvar å påse at naturfare er tilstrekkelig kartlagt, og at aktuelle tiltak blir iverksatt for å hindre dette.



Vurderinger etter naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter etter naturmangfoldloven § 7 å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante bestemmelser.

Saken ble opplyst gjennom konsesjonsbehandlingen og da ble naturmangfoldloven kapittel II vurdert. Vurderingene etter naturmangfoldloven som ligger til grunn for konsesjonen, vedtak om planendring og vedtak om utsatt byggefrist er tilstrekkelig konkrete, oppdaterte og dekkende for godkjenningen av detaljplanen, i kombinasjon med vurderinger av hensynet til villrein i dette vedtaket. NVE har derfor ikke foretatt nye vurderinger av tiltaket som helhet etter prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8-12 og viser til vurderingene som er gjort i konsesjonsbehandlingen.

Forhold som dere må avklare før arbeidet kan starte

Plan- og bygningsloven

Dere må avklare med kommunen om tiltaket må ha dispensasjon fra gjeldende arealplan. Dette fordi det må være i samsvar med kommuneplanen sin arealdel og gjeldende reguleringsplaner. Dette gjelder selv om tiltaket har fått konsesjon, og dermed er unntatt fra byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven, jf. forskrift om byggesak (FOR 2010-03-26-488 - byggesaksforskriften) § 4-3 første ledd.

Dere må og sørge for at tiltaket blir gjennomført i samsvar med plan- og bygningsloven og tilhørende forskrifter. Dette gjelder særlig reglene i plan- og bygningsloven om tekniske krav (§ 29-5), og krav til produkt til byggverk (§ 29-7) med tilhørende deler av byggeteknisk forskrift. Disse gjelder så langt de passer for tiltaket.

Damsikkerhetsforskriften

Vedtaket omfatter ikke plan for sikkerhet av vassdragsanlegg i konsekvensklasse 1 og høyere etter damsikkerhetsforskriften som også skal være godkjent før anleggsstart.

Naturforekomster, landskapsområder og kulturminner

Vi minner om post 6 om konsesjonærens ansvar ved anlegg/drift og post 9 om kulturminner som konsesjonæren må følge opp i forkant av og under anleggsperioden.

Privatrettslige rettigheter

Vi gjør oppmerksom på at konsesjonæren må sørge for å skaffe seg nødvendige privatrettslige rettigheter før anleggsarbeidene starter.

Nødvendige tillatelser etter annet lovverk

Før anleggsarbeidet starter må konsesjonæren innhente nødvendige tillatelser etter annet lovverk.

Det skal sendes inn dokumentasjon til Luster kommune når anlegget er ferdig bygd

Når anlegget er ferdig bygd, skal dere sende kartdata i egnet format med alle fysiske anlegg til Luster kommune, slik at kartdata kan gjøres tilgjengelige på en enkel måte, jf. byggesaksforskriften § 4-3 fjerde ledd.

Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.



Med hilsen

Mari Hegg Gundersen
seksjonssjef

Randi Holme
fagleder

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Mottakerliste:

HYDRO ENERGI AS

Kopimottakerliste:

LUSTER KOMMUNE

FJELLSTYRET FOR LUSTER AUSTRE STATSALLMENNING

STATSFORVALTAREN I VESTLAND

VESTLAND FYLKESKOMMUNE

Breheimen Nasjonalparkstyre



Orientering om rett til å klage

Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden NVE fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be NVE om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: • Skrive hvilket vedtak du klager på. • Skrive hvilket resultat du ønsker. • Opplyse om du klager innenfor fristen. • Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til NVE for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på NVEs vedtak, og klagen er avgjort av ED som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.
Sakskostnader	Dersom NVE eller ED endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.
Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energidepartementet (ED), men sende den til NVE. NVEs epostadresse er nve@nve.no. NVE vurderer om vedtaket skal endres. Dersom NVE ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til ED.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.